

Čas je za spremembe...

ZA POSODOBITEV VOLILNE ZAKONODAJE

tako da »imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom«
(80 člen ustave RS)

Politiki in tehnokrati se bodo izognili potrebnim spremembam volilnega zakona, saj bi takšne spremembe ogrozile njihovo ponovno izvolitev!

Za prave spremembe je potreben aktiven angažma vseh, posebno pa predstavnikov celotne lokalne skupnosti!

Slovenija potrebuje volilni zakon, ki bo zagotovil večjo transparentnost in demokratičnost!

Naši predlogi zagotavljajo:

- ✓ večjo transparentnost pri izvolitvi poslancev/poslank,
- ✓ večjo stopnjo uresničevanja interesov lokalne samouprave na državni ravni
- ✓ omejitev nadvlade strank nad poslanci in
- ✓ krepitev odgovornosti poslancev volivcem.

Spremembe, ki jih predlagamo bodo

- ✓ pospešile demokratizacijo družbe,
- ✓ povečale vpliv in pomen aktivnega državljanstva, civilne družbe in neparlamentarnih strank zagotovile enakomerno teritorialno pokritost in
- ✓ zmanjšale razraščanje strankokracije parlamentarnih strank.

Predlogi kombiniranega volilnega sistema dejansko uresničujejo zahteve 80. člena ustave:

- poenostavljanje vlaganja kandidatnih list za neparlamentarne stranke in subjekte civilne družbe,
- odločilen vpliv volivcev pri izvolitvi poslancev - daje vsakemu volivcu dva glasova (preferenčni glas),
- uvedba obveznega in absolutnega prednostnega glasu,
- zagotovitev pravične teritorialne pokritosti vseh volilnih območij s poslanci,
- obvezen domicil kandidata,
- omejitev nadvlade strank nad poslanci (»strankokracijo«) in pojave »glasovalnega stroja« v delu Državnega zbora,
- krepitev odgovornosti poslancev volivcem,
- razpolovitev števila okrajev s sedanjih 88 na 44.

Spoštovani,

Gibanje za družbeno prenovo Sinteza - KCD (Koalicija civilne družbe) se že od leta 2013, skupaj s somišljeniki in partnerji iz civilne družbe, prizadeva za spremembo volilne zakonodaje. Marca 2015 je skupaj z Zvezo društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju ZDUS), z več kot 5.700 podpisi volivcev, vložila v zakonodajni postopek predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVD), ki so ga spisali dr. Ivan Kristan, dr. Miran Mihelčič in Emil Milan Pintar (Mihelčič - Kristan – Pintarjev predlog).

Sprememba 80. člena Ustave ni prinesla pričakovanega učinka zagotovitve odločilnega vpliva volivcev na dodelitev mandatov, saj volilni štabi strank vse bolj obvladajo procesne zahteve volilnega sistema in z ustreznim nameščanjem kandidatov na kandidatne liste zagotavljajo izvolitev favoriziranih kandidatov.

Trenutno veljavni ZVDZ ne omejuje kandidatov, da kandidirajo izven kraja svojega stalnega bivanja, kar pomeni, da lahko kandidirajo v kateremkoli volilnem okraju, hkrati pa se ne zagotavlja zastopstva vseh volilnih okrajev v Državnem zboru. Pretekle predčasne volitve v letih 2014 in 2018 kažejo, da so cela območja oziroma posamezne regije brez »svojega« poslanca, na drugi strani pa imamo območja z večjim oz. velikim številom poslancev. Seveda ima ta teritorialno neuravnotežena razdelitev poslanskih mest negativne posledice v delovanju Državnega zbora. Obstoječi volilni sistem in tudi predlogi sprememb s strani sedanje vlade dejansko predstavljajo kršitev zadnjega odstavka 80. člena ustave, ki pravi da »imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom«, hkrati pa ne zagotavljajo nujno potreben policentrizem in zastopanost predstavnikov vseh volilnih okrajev!

Kaj je narobe s trenutnim sistemom?

1. Volilni štabi političnih strank obvladajo procesne zahteve volilnega sistema in z ustreznim nameščanjem kandidatov na kandidatne liste zagotavljajo izvolitev favoriziranih kandidatov.
2. Kandidati kandidirajo izven kraja svojega stalnega bivanja, kar pomeni, da po izvolitvi nimajo nikakršne obveznosti do volivcev ali do (o)kraja, kjer je bil izvoljen za poslanca/poslanko.
3. Parlamentarne stranke iz mandata v mandat zastrujejo ti »strankarsko disciplino« in s tem dejansko odtujujejo poslance volivcem ter jih spravljajo v odvisnost od strank.
4. Nezastopanost predstavnikov številnih volilnih okrajev in s tem njihovih interesov v Državnem zboru.

Z našimi predlogi zagotavljamo večjo stopnjo uresničevanja interesov lokalne samouprave na državni ravni (policentrizem) in omejitev nadvlade strank nad poslanci ter krepitev odgovornosti poslancev volivcem!

Po predlogu sprememb zakona se daje vsakemu volivcu dva glasova. S prvim glasom volivci v vsakem volilnem okraju izvolijo poslanca po večinskem principu. S tem volivci s prvim glasom glasujejo za svojega poslanca, ki ima v tem okraju večletni domicil. Tega poslanca volivci izvolijo neposredno, z večino glasov (v prvem ali drugem krogu). S tako rešitvijo dobivajo izvoljeni poslanci status relativne svobode in neodvisnosti od političnih strank oziroma bolj zavezujoč odnos in odgovornost do volivcev. Z drugim glasom volivec voli politično stranko, ki ji bo zaupal oblikovanje vlade in vodenje (upravljanje) države, vendar pri tem personificira odločitev skozi preferenčni glas strankarskega kandidata: ne voli torej liste, temveč izbere povsem določenega kandidata na njej. Število »zavrženih« glasov se v tem sistemu bistveno zmanjša, delitveni bonus uspešnim strankam postane manj pomemben in tako izvoljena oblast legitimnejša.

S predlogom zakona želimo zagotoviti enakomerno teritorialno pokritost in zmanjšati razraščanje strankokracije parlamentarnih političnih strank, pospešiti demokratizacijo družbe, povečati vpliv aktivnega državljanstva in pomen lokalne skupnosti, s čimer bo pridobila večjo težo in vpliv in pridobila možnosti uresničevanja lokalne samouprave na državni ravni.

V primeru, da politične stranke in izvoljeni poslanci ne bodo pripravljene sprejeti temeljite preнове, smo v SINTEZI izoblikovali nekakšen »minimum nujnih sprememb«, ki vsebuje uvedbo obveznega in absolutnega prednostnega glasu ter obvezen domicil za kandidate.

Vabimo vas, da se skupno aktiviramo pri nadaljnji demokratizaciji slovenske družbe in pri širjenju predlogov sprememb volilne zakonodaje na lokalni ravni.

Več informacij o našem delovanju na področju sprememb [VOLILNE ZAKONODAJE](#) najdete na naši spletni strani: [SINTEZA - KCD](#).

Za vsa dodatna pojasnila in možna sodelovanja pa smo dosegljivi na e-naslovu: sinteza@t-2.net

S pozdravi!

Za SINTEZO-KCD
Predsedujoči
Emil Milan Pintar

